

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: **E. T.**, zastoupena Mgr. Petrem Kaustou, advokátem se sídlem Čs. Legií 1719/5, Ostrava - Moravská Ostrava a Přívoz, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 12. 2009, č. j. 60 Az 32/2008 – 47,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 12. 2009, č. j. 60 Az 32/2008 – 47, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 15. 12. 2009, č. j. 60 Az 32/2008 – 47, zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 8. 4. 2008, č. j. OAM-243/VL-10-11-2008, kterým stěžovatelce nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Na základě provedeného řízení dospěl krajský soud k závěru, že stěžovatelka nesplňuje důvody pro udělení azylu podle ust. § 13 a § 14 zákona o azylu a shodně s ministerstvem neshledal důvody pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14 a § 14a zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. V kasační stížnosti poukázala na to, že přípisem ze dne 17. 8. 2009 vyzval krajský soud jejího zástupce, aby ve lhůtě 2 týdnů sdělil, zda souhlasí s tím, aby bylo ve věci rozhodnuto bez nařízení jednání. Na tuto výzvu

reagoval zástupce stěžovatelky sdělením doručeným krajského soudu dne 21. 8. 2009, že nedává souhlas, aby bylo o věci samé rozhodnuto bez nařízení jednání. Přesto však krajský soud vydal rozsudek, aniž by před tím předvolal k jednání zástupce stěžovatelky k projednání žaloby. Takový postup je nesprávný a nezákonný. Stěžovatelka tak byla zbavena možnosti uplatňovat svá práva účastníka řízení a bylo porušeno její základní právo, a to právo na spravedlivý proces. Vzhledem k uvedenému stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Zároveň navrhla, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že vzhledem k povaze stížní námitky ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. c), resp. spíše písm. d), s. ř. s. nemůže poskytnout bližší vyjádření. K žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ministerstvo uvedlo, že tento plyne přímo z ust. § 32 odst. 5 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud po konstatování přípustnosti kasační stížnosti posuzoval otázku její přijatelnosti ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. Kasační stížnost ve věcech azylu bude přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. K tomu dochází v případě, že důvodem podání kasační stížnosti je, jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 41, dostupný na www.nssoud.cz, „...natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti soudů.“ Takovým případem může být také situace, pokud by v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu je kasační stížnost přijatelná, neboť stěžovatelka v ní poukazuje na zásadní pochybení krajského soudu, který rozhodl o její žalobě bez nařízení jednání, ač výslovně s takovým postupem vyjádřila nesouhlas.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, aniž by sám shledal vady uvedené v odst. 3, k níž musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle obsahu soudního spisu vyzval krajský soud přípisem ze dne 17. 8. 2009 zástupce stěžovatelky, aby se vyjádřil, zda souhlasí s tím, aby ve smyslu ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bylo o věci samé rozhodnuto bez nařízení ústního jednání. Zástupce v podstatě obratem písemně sdělil krajskému soudu, že nedává souhlas, aby bylo o věci samé rozhodnuto bez nařízení ústního jednání (č. listu 41 soudního spisu). Z obsahu spisu není zřejmé, z jakého důvodu nebylo ústní jednání nařízeno a pouze v odůvodnění napadeného rozsudku krajský soud uvedl, že rozhodoval ve smyslu ust. § 51 s. ř. s. bez nařízení jednání.

Podle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

Procesní postup soudu upravený v ust. § 51 s. ř. s. je konkretizací jednoho ze základních práv, jež představuje garanci spravedlivého soudního procesu. Tímto právem je právo na účinné kontradiktorní projednání věci před soudem, jež má zpravidla podobu veřejného jednání a je garantováno v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Zásada ústního a veřejného projednání věci je prioritním pravidlem pro rozhodování sporů nezávislou soudní mocí. Tato zásada je v případě správního soudnictví modifikována zákonnou úpravou obsaženou v ust. § 51 s. ř. s., a to zejména z toho důvodu, že pro krajský soud je rozhodující skutkový stav, který tu byl v době vydání žalobou napadeného správního rozhodnutí, a proto nemusí být účelné, aby v případě, že ve věci není třeba provádět dokazování, bylo nařízeno ústní jednání. Ze zákonné úpravy však vyplývá možnost soudu rozhodnout bez nařízení jednání, pouze pokud s tím účastníci souhlasí, resp. pokud v soudem stanovené lhůtě nevysloví svůj nesouhlas, za splnění dalších podmínek, např. není-li nutné provádět dokazování. Nejvyšší správní soud již ve svém rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 3 Azs 103/2005 – 76, dostupném na www.nssoud.cz uvedl, že „...podle § 51 odst. 1 s. ř. s. soud může se souhlasem účastníků řízení rozhodnout bez nařízení jednání; toto ustanovení tedy dává soudu možnost – nikoliv však povinnost – rozhodnout bez nařízení jednání za splnění podmínky souhlasu účastníků řízení s takovým postupem.“

Krajský soud sice v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. vyzval stěžovatelku, aby v zákonné lhůtě sdělila, zda souhlasí s rozhodnutím ve věci samé bez jednání, popřípadě ve stejné lhůtě sdělila soudu svůj nesouhlas s takovým postupem, ale poté nerespektoval sdělení zástupce stěžovatelky v soudem stanovené dvoutýdenní lhůtě, že nesouhlasí s tím, aby bylo rozhodnuto bez jednání. Rozhodl-li krajský soud přesto o žalobě stěžovatelky aniž by nařídil jednání, zatížil řízení vadou, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Nejvyšší správní soud podotýká, že krajský soud napadeným rozsudkem nezrušil rozhodnutí pro vady uvedené v ust. § 76 odst. 1 s. ř. s., ani nevyslovil jeho nicotnost podle odst. 2 citovaného ustanovení, ale zamítl žalobu pro její nedůvodnost. Proto nebylo možno o věci rozhodnout bez nařízení jednání ani podle § 51 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 76 s. ř. s. (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 8 As 49/2008 - 62, www.nssoud.cz).

K žádosti stěžovatelky o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud uvádí, že o ní není třeba rozhodovat vzhledem k tomu, že je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první před středníkem

s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez jednání, protože takový postup umožňuje ust. § 109 odst. 1 s. ř. s.

V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2010

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu